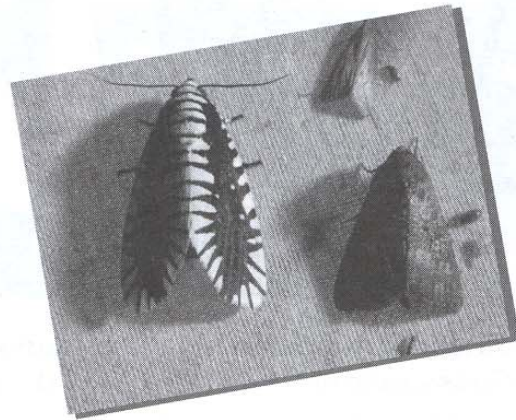

โดย จุฬพล เทมะศิริสุนทร

ใต้สีเทา

ชมผีเสื้อกลางคืนที่ป่าสะแกราช

ยังอยู่ที่สถานีวิจัยป่าสะแกราช จ.นครราชสีมา นะครับ ตามที่สัญญากับผู้อ่านไว้ในฉบับที่แล้วว่า คราวนี้จะพาไปดูผีเสื้อหายากและแมลงนานาชนิดในตอนกลางคืนบ้าง หลังจากที่ได้กล่าวถึงการไปตามหาไ้ฟ้าพญาลอกันแล้ว ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมานี้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั่นเอง

พูดถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เดียวนี้เริ่มเป็นที่คุ้นหูคนไทยมากพอสมควร เพราะเป็นการเที่ยวที่ได้ความรู้ไปในตัวด้วย ไม่ว่าจะเป็นการชื่นชมและศึกษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ ต้นน้ำ สัตว์ป่าต่างๆ รวมทั้งการศึกษาดูศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและวิถีชีวิตของผู้คนด้วย

การมาทัศนศึกษาหรือพักผ่อนที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชนี้ ก่อนข้างจะได้ประโยชน์อย่างครบครันครับ เพราะนอกจากจะได้ศึกษาธรรมชาติต่างๆ ในตอนกลางวันแล้ว ในกิจกรรมภาคกลางคืนก็ยังได้ชมแมลงและผีเสื้อกลางคืนที่มีหลากหลายชนิดจำนวนมากมาเล่นไฟด้วย แถมยังกับการร่วมทำขนมไทยๆ เช่น บั้งข้าวเกรียบวาว ข้าวโพด ข้าวจี ร่วมกับการจับน้ำส้มุนไพรตามวิถีชีวิตคนท้องถิ่น นับเป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจครับ

การชมแมลงและผีเสื้อหายากตอนกลางคืนทำได้ไม่ยากเลย แต่ยอมรับว่าที่แรกผมก็ยังไม่ออกเหมือนกันว่าจะนำต้นเต้านใดอย่างไร เพราะที่เคยเห็นๆ กันมาก็คือ ติดไฟสป็อตไลท์สักดวงหรือสองดวง ล่อแมลงต่างๆ ให้มาเล่นไฟ แต่จะเห็นความงามบนปลายปีกผีเสื้อได้ถนัดอย่างไรถ้าพวกมันยังบินเล่นไฟอยู่

ความลับมาเฉลยและร้องอ้อทันที เมื่อได้เห็นของจริง นั่นคือ เจ้าหน้าที่เขาจะใช้ผ้าขาวซึ่งเป็นฉากคล้ายจอฉายหนังงานวัด แต่สูงประมาณขนาดเท่าตัวคน ตั้งไว้ที่กลางลานโล่งกลางป่า แล้วติดไฟสป็อตไลท์ที่ด้านหน้าฉากและหลังฉาก ด้านละสองดวงที่บริเวณเหนือจอ แค่นี้ก็เป็นอันเรียบร้อย เพราะแมลงขนาดเล็กจำนวนมากนับร้อยนับพันตัว จะบินมาเล่นไฟและเกาะอยู่ที่ฉากที่เราติดตั้งไว้เนืองๆ ทีนี้เราก็ไปเดินดูกันให้สบายใจเลยครับทั้งด้านหน้าและด้านหลังของฉาก และแน่นอนว่าในจำนวนนี้มีผีเสื้อกลางคืนด้วยที่มาเล่นไฟและอดโคมให้พวกเราเห็น เจ้าหน้าที่ยังอำนวยความสะดวกโดยเตรียมแว่นขยายและไฟฉายเพื่อให้ดูกันได้ชัดๆ

ผมว่าคนในเมืองจำนวนมากคงไม่เคยเห็นแมลงและผีเสื้อกลางคืนเหล่านี้แน่นอน เพราะแม่เจ้าหน้าที่ก็ยังไม่บอกว่ามีผีเสื้อชนิดใหม่ๆ ที่เขาไม่เคยเห็นมาปรากฏตัวอยู่บ่อยๆ

บางชนิดอาจเป็นขาประจำ ซึ่งนั้นก็แน่นอนว่าคงไม่ค่อยตื่นเต้นเท่าไรสำหรับเจ้าหน้าที่ แต่สำหรับพวกเราซึ่งไม่เคยชมแมลงและผีเสื้อกลางคืนลักษณะเช่นนี้มาก่อนก็ย่อมรู้สึกตื่นเต้นเป็นธรรมดา ผีเสื้อกลางคืนขาประจำชนิดหนึ่งมีขนาดใหญ่ทีเดียว ขณะที่

กางปีกทั้งสองแล้ว มันมีขนาดเท่าฝ่ามือของผู้ใหญ่เลยครับ ส่วนผีเสื้อที่ผมบอกว่าหายากและแปลกตา ก็คือความแปลกที่รูปร่างลักษณะ และลวดลายบนปลายปีก รวมทั้งสีที่สะดุดตา

ผีเสื้อบางตัวมีรูปร่างเหมือนเครื่องบินสอดแนมสเตลท์เลย คือเป็นลักษณะปีกสามเหลี่ยมสีดำมะเมื่อม หรือสีเขียวมรกตทั้งตัวก็มี

บางตัวมีพื้นปีกสีขาว แต่ลวดลายสีดำบนปีกลักษณะเป็นหนามแหลมทั่วปีก ดูแล้วน่าเกรงขาม และอาจเป็นสัญญาณเตือนไม่ให้ศัตรูเข้ามาตอแย

บางตัวมีลวดลายนูน เดินเส้นสายเป็นหย่อมๆ แถมส่องประกายราวประดับด้วยกากเพชร เชิญชวนเหล่าสมาชิกให้แวะเวียนมาถ่ายรูปและชื่นชมความสวยงามไม่ขาดสาย ตัวนี้จะเป็นดาราขาประจำของที่นี่เลยก็ว่าได้

บางตัวมีลักษณะพื้นบนปีกเป็นลายฉลุลูกไม้ น่าทึ่งและสวยงามมากทีเดียว ไม่น่าเชื่อว่าธรรมชาติจะรังสรรค์ได้สวยงามขนาดนี้ เมื่อก่อนเราอาจจะคิดว่าผ้าลายฉลุลูกไม้คือความชาญฉลาดอันเกิดจากมันสมองมนุษย์ แต่เมื่อมาเห็นลวดลายบนปีกผีเสื้อนี้ ชักไม่แน่ใจแล้วครับว่า ระหว่างมันสมองจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์กับฝีมือการสร้างสรรคจากธรรมชาติ สิ่งไหนแน่ที่มีขึ้นก่อนกัน!!

จากการได้เห็นความแปลกตาของผีเสื้อในคืนนี้ ทำให้ผมตระหนักและซาบซึ้งในธรรมชาติอย่างหนึ่งครับ คือความหลากหลายทางชีวภาพมันช่างงดงามจริงๆ เรามีโอกาสคาดเดาได้เลยว่าในโลกยังมีผีเสื้อที่แปลกๆ อย่างนี้ด้วยหรือ และยังมีอีกมากมายแค่ไหน และแน่นอนว่า ถ้าเราขยายกรอบความคิดไปถึงสัตว์ป่า แมลง รวมถึงพืชพรรณต่างๆ ด้วย ความหลากหลายทั้งชนิด ประเภทนั้น ทั้งที่อยู่บนบก ในน้ำ หรือกระทั่งในอากาศ ก็เชื่อได้ว่ายังมีอีกมากมายมหาศาลเหลือเกิน...

เมื่อเราเรียนรู้ถึงสิ่งเหล่านี้ เราก็จะมีใจที่กว้างขึ้น มีความรักในชีวิตผู้อื่นด้วย มิใช่เฉพาะมนุษย์เท่านั้น (ตราบเท่าที่เราเห็นคุณค่าของความสวยงามของธรรมชาติเหล่านี้) เพื่อแผ่แผ่ความเอื้ออาทรต่อกัน เพื่อให้ทุกชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สันติ ลดทิวและอัตตาตัวเองลงบ้าง ซึ่งน่าจะเป็นผลดีและเข้ากับสถานการณ์บ้านเมืองสังคมไทยเราในยามนี้นะครับ ที่อยากให้เกิดความสามัคคีความสมานฉันท์กันอย่างจริงจัง

พูดถึงความงามของผีเสื้ออยู่ดีๆ มาลงท้ายที่เรื่องความสมานฉันท์ได้อย่างไรเนี่ย!! ถึงจะคนละเรื่อง แต่ก็เชื่อมโยงกันได้ครับ

12